

วัตถุออกฤทธิ์คืออะไร

วัตถุออกฤทธิ์ หมายถึง สารเคมีหรือวัตถุใดๆ ซึ่งมีผลต่อระบบประสาทส่วนกลาง ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพจิตใจ ความคิด พฤติกรรม การรับรู้ หรืออารมณ์ หรือทำให้เกิดความผิดปกติของการควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายของผู้ที่ได้รับสารเหล่านี้

การแบ่งประเภทของวัตถุออกฤทธิ์ ตามพระราชบัญญัติวัตถุที่ออกฤทธิ์ต่อจิตและประสาท พ.ศ. 2518 มีการจัดแบ่งออกเป็น 4 ประเภท ดังนี้

วัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 1 มีอันตรายร้ายแรง ไม่มีประโยชน์ทางการแพทย์ ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 1 มีรายชื่อดังต่อไปนี้

• Cathinone	• GHB	• 4-methylaminorex	• Psilocybine
• DET	• Methcathinone	• Parahexyl	• TCP
• DMHP	• Mescaline	• PCE	• Tetrahydrocannabinol
• DMT	• Mescaline analog	• PHP(PCPY)	
• Etryptamine	• Mescaline derivatives	• Psilocine	

วัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 2 มีอันตรายมาก แต่มีประโยชน์ในทางการแพทย์ จึงต้องมีการควบคุมที่เข้มงวด ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 2 นี้ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาเป็นผู้จัดหาและมีกระบวนการควบคุมคุณภาพมาตรฐานทั้งการผลิตและนำเข้า ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 2 มีรายชื่อดังต่อไปนี้

• Alprazolam ★	• Loprazolam	• Pemoline
• Amfepramone	• Lormetazepam	• Phencyclidine
• Amineptine	• Mazindol	• Phendimetrazine
• Aminorex	• Mesocarb	• Phenmetrazine
• Brotizolam	• Methylphenidate ★	• Phentermine ★
• Buprenorphine	• Midazolam ★	• Phenylpropanolamine
• Butophanol	• N-Ethylamphetamine	• Pipradol
• Cathine	• Nimetazepam	• Pseudoephedrine ★
• Ephedrine ★	• Nitrazepam	• Quazepam
• Estazolam		• Secobarbital
• Fencamfamin		• Temazepam ★
• Fenethyline		• Triazolam ★
• Flunitrazepam ★		• Zaleplon
• Flurazepam		• Zipeprol
• Haloxazolam		• Zolpidem ★
• Ketamine ★		• Zopiclone

★ หมายถึง เป็นวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 2 ที่มีจำหน่ายในประเทศไทยในปัจจุบัน

วัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 3 มีอันตรายน้อยกว่าวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 1 และประเภท 2 และมีการนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ ซึ่งผู้รับอนุญาตต้องมายื่นขอขึ้นทะเบียนตำรับกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา และได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนก่อน จึงจะผลิต/หรือนำเข้าได้ จากนั้นจึงสามารถขายให้กับสถานพยาบาลต่างๆ ได้ ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 3 มีรายชื่อดังต่อไปนี้

- **Amobarbital** ★
- Butalbital
- Cyclobarbital
- Glutethimide
- Meprobamate
- **Pentazocine** ★
- **Pentobarbital** ★

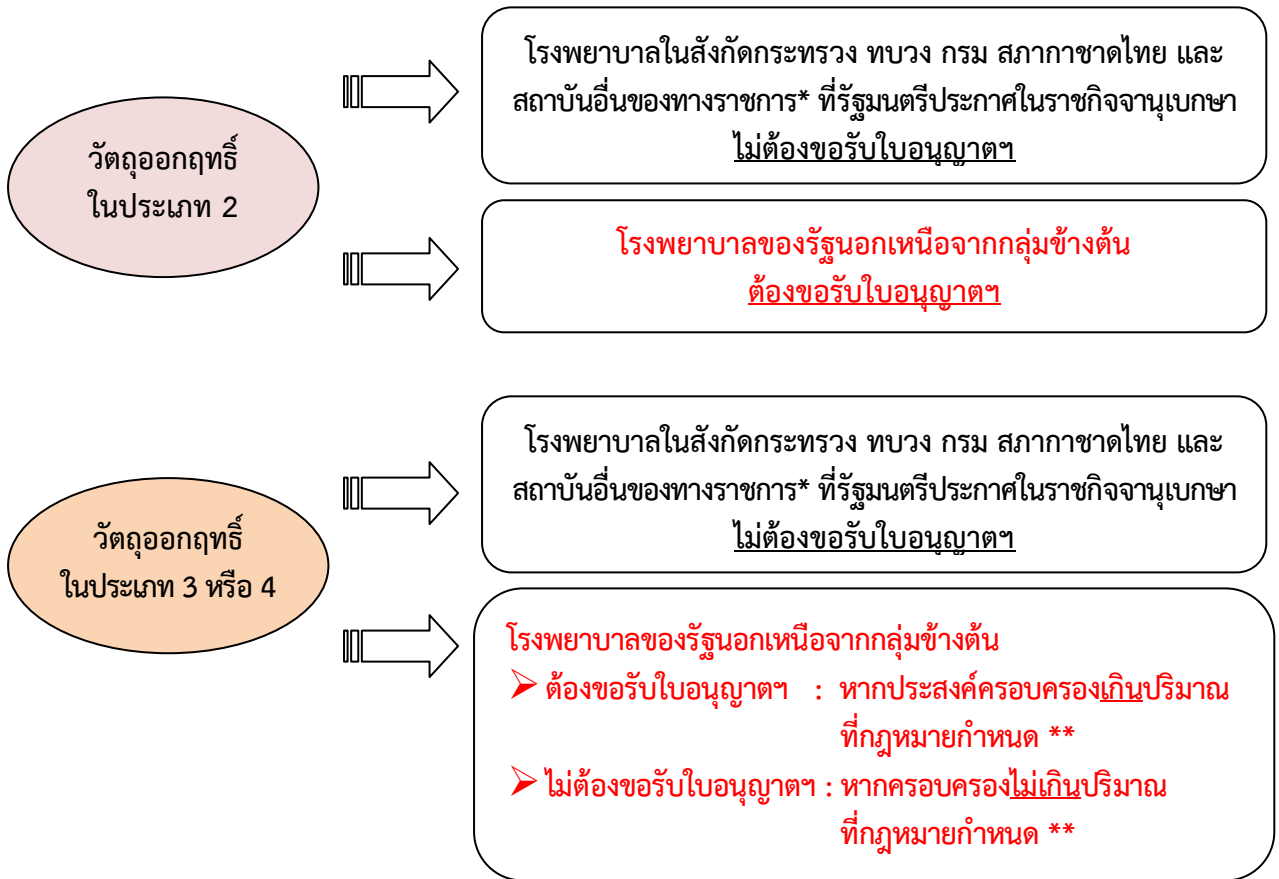
วัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 4 มีอันตรายน้อยกว่าวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 3 และมีการนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์ ซึ่งผู้รับอนุญาตต้องมายื่นขอขึ้นทะเบียนตำรับกับสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาและได้รับใบสำคัญการขึ้นทะเบียนก่อน จึงจะผลิต/หรือนำเข้าได้ จากนั้นจึงสามารถขายให้กับสถานพยาบาลต่างๆ ได้ ซึ่งวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 4 มีรายชื่อดังต่อไปนี้

- Allobarbital
- Barbital
- Benzphetamine
- **Bromazepam** ★
- Butobarbital
- Camazepam
- Chloral hydrate and its adducts
- **Chlordiazepoxide** ★
- Chlorphentermine
- **Clobazam** ★
- **Clonazepam** ★
- **Clorazepate** ★
ซึ่งได้แก่เกลือโมโนโซเดียม หรือไดโซเดียมของกรดคลอราซีปีค (Clorazepic acid)
- Clortermine
- Clotiazepam
- Cloxazolam
- Delorazepam
- **Diazepam** ★
- Ethchlorvynol
- Ethinamate
- Ethyl loflazepate
- Fenproporex
- Fludiazepam
- Halazepam
- Inorganic bromide (ยกเว้น Lithium bromide ที่ใช้ในอุตสาหกรรมเครื่องทำความเย็น และ Potassium bromide Technical grade กับ sodium bromide technical grade ที่ใช้ในอุตสาหกรรมล้างรูป)
- Ketazolam
- **Lorazepam** ★
- **Medazepam** ★
- Mefenorex
- Methylphenobarbital
- Methypylon
- Nordazepam
- Oxazepam
- Oxazolam
- Perlapine
- **Phenobarbital** ★
- **Pinazepam** ★
- **Prazepam** ★
- Propylhexedrine
- Pyrovalerone
- Secbutabarbital
- SPA
- Tetrazepam
- **Tofisopam** ★
- Vinylbital

★ หมายถึง เป็นวัตถุออกฤทธิ์ในประเภท 3 หรือ 4 ที่มีการขึ้นทะเบียนและจำหน่ายในประเทศไทยในปัจจุบัน

ใครสามารถจำหน่าย หรือ ครอบครองวัตถุออกฤทธิ์ได้บ้าง

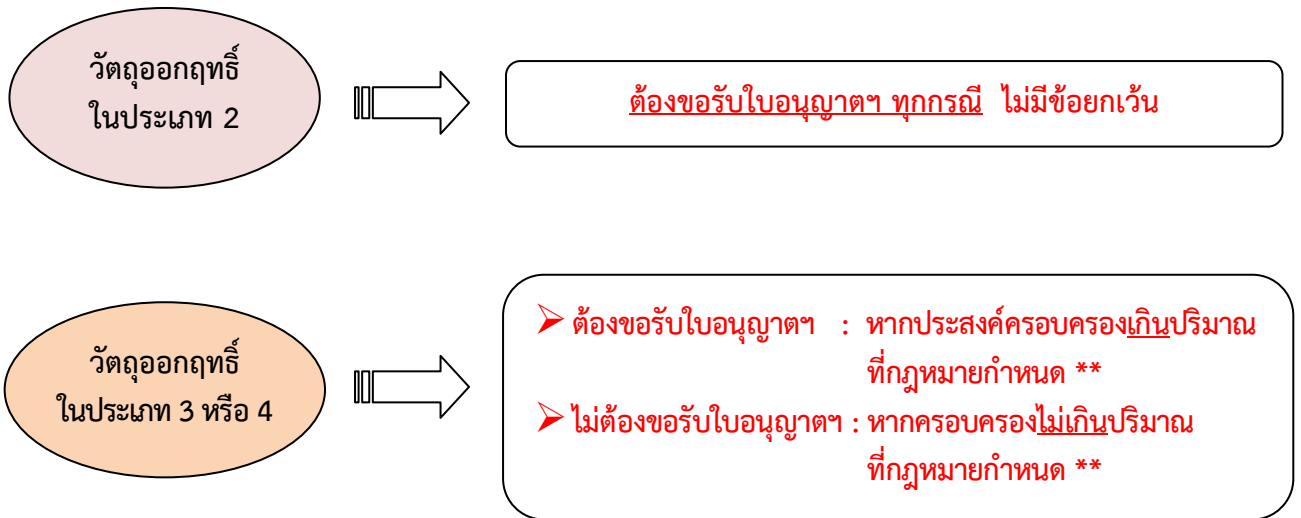
กรณีโรงพยาบาลของรัฐ

* สถาบันอื่นของทางราชการ ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยมหิดล กรุงเทพมหานครเฉพาะสำนักการแพทย์และสำนักอนามัย และโรงพยาบาลบ้านแพ้ว (องค์การมหาชน)

** ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดชื่อและปริมาณวัตถุออกฤทธิ์ที่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่งในสาขาทันตกรรม (ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม) หรือผู้ประกอบการบำบัดโรคสัตว์ชั้นหนึ่ง (ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง) มีไว้ในครอบครองได้โดยไม่ต้องขออนุญาต พ.ศ. 2555 ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2555 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 19 ธันวาคม 2555

กรณีโรงพยาบาลเอกชน/คลินิก

** ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนดชื่อและปริมาณวัตถุออกฤทธิ์ที่ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรม ผู้ประกอบโรคศิลปะแผนปัจจุบันชั้นหนึ่งในสาขาทันตกรรม (ผู้ประกอบวิชาชีพทันตกรรม) หรือผู้ประกอบการ บำบัดโรคสัตว์ชั้นหนึ่ง (ผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่ง) มีไว้ในครอบครองได้โดยไม่ต้องขออนุญาต พ.ศ. 2555 ลงวันที่ 15 พฤศจิกายน 2555 ประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 19 ธันวาคม 2555